

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Корогодова Олена Олександрівна

Національна економіка: практикум

Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського як навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2023

Національна економіка: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Корогодова О. О. – Електронні текстові дані (1 файл: ____ Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 80 с. – Назва з екрана.

Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(Протокол №__ від ____.2023 р.)
за поданням Вченої ради факультету менеджменту та маркетингу
(Протокол №__ від ____.2023 р.)

Електронне мережне навчальне видання

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Практикум

Відповідальний редактор: Войтко С. В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського

Укладач:

Корогодова О. О. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Рецензент: Гречко А. В. – д.е.н., професор кафедри економіки і підприємництва КПІ ім. Ігоря Сікорського

Практикум з дисципліни «Національна економіка» відповідає навчальній програмі дисципліни «Національна економіка» для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. У навчальному посібнику наводяться основні методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Національна економіка» на практичних заняттях та викладаються завдання для самостійної роботи студентів для полегшення сприйняття інформації та забезпечення основних принципів системності викладання. Розроблено для студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського та інших закладів вищої освіти.

© Корогодова О. О.
© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023

Зміст

<i>Передмова</i>	<i>с. 5</i>
<i>Зміст навчальної дисципліни</i>	<i>с. 6</i>
<i>Методика опанування навчальної дисципліни / освітнього компоненту</i>	<i>с. 7</i>
<i>РОЗДІЛ 1. Сутність національної економіки</i>	<i>с. 9</i>
<i>Тема 1. Національна економіка: зміст та засади функціонування</i>	<i>с. 9</i>
<i>Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</i>	<i>с. 12</i>
<i>Тема 3. Національне багатство, його сутність та структура</i>	<i>с. 15</i>
<i>Тема 4. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки</i>	<i>с. 19</i>
<i>Тема 5. Природно-ресурсний потенціал національної економіки</i>	<i>с. 22</i>
<i>Тема 6. Трудовий потенціал національної економіки</i>	<i>с. 25</i>
<i>Тема 7. Виробничий потенціал національної економіки</i>	<i>с. 29</i>
<i>Тема 8. Науково-технічний потенціал національної економіки</i>	<i>с. 33</i>
<i>Тема 9. Ефективність національної економіки</i>	<i>с. 36</i>
<i>Тема 10. Ринкова інфраструктура національної економіки</i>	<i>с. 40</i>

<i>РОЗДІЛ 2. Державне управління національною економікою</i>	<i>с. 44</i>
<i>Тема 11. Роль держави у національній економіці</i>	<i>с. 44</i>
<i>Тема 12. Інвестиційно-інноваційна політика держави</i>	<i>с. 48</i>
<i>Тема 13. Демократія, економічний порядок і економічна свобода</i>	<i>с. 52</i>
<i>Тема 14. Соціальна політика держави</i>	<i>с. 56</i>
<i>Тема 15. Безпека національної економіки</i>	<i>с. 60</i>
<i>Тема 16. Конкурентоспроможність національної економіки України</i>	<i>с. 64</i>
<i>Тема 17. Прогнозування, програмування та передбачення можливостей розвитку національної економіки</i>	<i>с. 68</i>
<i>Тема 18. Зовнішньоекономічний аспект національної економіки</i>	<i>с. 72</i>
<i>Додаткова інформація з дисципліни / освітнього компоненту</i>	<i>с. 76</i>
<i>Навчальні матеріали та ресурси</i>	<i>с. 77</i>

Передмова

Національна економіка представляє собою складну макросистему соціально-економічних відносин між суб'єктами економіки, що мають певну логіку побудови, функціонування та розвитку, а також різні механізми регулювання.

Аналізування соціально-економічних явищ та процесів, економічних категорій та економічних законів на макрорівні є складним та важливим завданням. Оцінювання закономірностей економічної діяльності в межах національного ринку конкретної держави передбачає обґрунтування індикаторів, якими можна на макрорівні вимірювати і оцінювати результативність та ефективність конкретної економічної системи. Аналізування наявного стану національної економіки, виявлення резервів і перспектив її розвитку представляє інтерес для сучасних та майбутніх фахівців зі спеціальності **051 Економіка**.

Таким чином, проблематика опанування основ національної економіки, не зважаючи на велику кількість наявних джерел навчальної літератури, залишається недостатньо опрацьованою, що зумовлює потребу у підготовці підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій до самостійної роботи студентів, практикумів, мовних словників і курсів лекцій.

Навчальна дисципліна передбачає ґрунтовне вивчення теоретичних та прикладних аспектів економічних процесів. Суттєве значення надається аналізу сучасних тенденцій та форм економічних відносин, що відбуваються на національних ринках.

Методико-методологічний арсенал дисципліни «Національна економіка» включає загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Освітній компонент займає важливе місце у підготовці фахівців з міжнародної економіки.

Практикум з дисципліни спрямований на допомогу студентам факультету менеджменту та маркетингу, що навчаються за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки в засвоєнні необхідних теоретичних та практичних знань з дисципліни для формування студентами власного світогляду, що обумовлює підвищення рівня загальних та фахових знань.

Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Національна економіка: зміст та засади функціонування

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Тема 3. Національне багатство, його сутність та структура

Тема 4. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки

Тема 5. Природно-ресурсний потенціал національної економіки

Тема 6. Трудовий потенціал національної економіки

Тема 7. Виробничий потенціал національної економіки

Тема 8. Науково-технічний потенціал національної економіки

Тема 9. Ефективність національної економіки

Тема 10. Ринкова інфраструктура національної економіки

РОЗДІЛ 2. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 11. Роль держави у національній економіці

Тема 12. Інвестиційно-інноваційна політика держави

Тема 13. Демократія, економічний порядок і економічна свобода

Тема 14. Соціальна політика держави

Тема 15. Безпека національної економіки

Тема 16. Конкурентоспроможність національної економіки України

Тема 17. Прогнозування, програмування та передбачення можливостей розвитку національної економіки

Тема 18. Зовнішньоекономічний аспект національної економіки.

МЕТОДИКА ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА)

Навчальна дисципліна охоплює:

36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, модульну контрольну роботу (МКР), а також індивідуальне завдання у вигляді виконання розрахункової роботи (РР). Набуття студентами теоретичних економічних знань і практичних умінь здійснюється відповідно до передбачених робочими навчальними планами форм організації навчання.

На заняттях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їхніх причин та наслідків. Заняття забезпечують розвиток творчої думки студентів, активізують їхні роздуми над проблемою й спроможність обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-комерційних ситуацій. На заняттях студенти повинні вчитися усвідомлювати основні поняття та закони національної економіки, самостійно виділяти та засвоювати головні чинники.

На практичних заняттях

студенти повинні набути вмінь та навичок у вивченні основоположних економічних категорій національної економіки, економічних законів, індикаторів і принципів функціонування ринкової економіки на макрорівні, а також закріпити навички набуття умінь і досвіду оперувати сучасними поняттями в сфері національної економіки шляхом підготовки та обговорення відповідно сформульованих питань. Для досягнення цієї мети слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей з актуальних питань тем курсу, розв'язки актуальних кейсів.

При вивченні матеріалу навчальної дисципліни

увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремих економічних акторів, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими і нормативними

■

актами правил поведінки суб'єктів національної економіки, досліджується економіка країни у цілому та всі її складники в єдності та взаємозалежності. На заняттях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їхніх причин та наслідків, відбувається обґрунтування основних пріоритетів та заходів економічної політики уряду, спрямованих на досягнення високого рівня економічного розвитку країни та підвищення життєвого рівня населення.

Практичні заняття з дисципліни проводяться під керівництвом викладача шляхом підготовки та обговорення відповідно сформульованих питань, розв'язання проблемних ситуацій, вирішення завдань практично-прикладного характеру. Практичні заняття мають на меті розвиток у студентів вміння розв'язувати задачі, кейси, працювати з літературою, підготовлювати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії.

Метою проведення практичних занять

є закріплення та систематизація теоретичних знань та набуття запланованих умінь щодо їх практичного застосування. У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних умінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проєктів, які моделюють майбутню діяльність фахівців.

Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, проводиться вісімнадцять практичних занять (з урахуванням часу на залік). Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання завдань оголошуються студентам на першому занятті.

■ ■ ■

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Національна економіка: зміст та засади функціонування

Практичне заняття 1.

Коло питань, що розглядаються:

1. Поняття, ознаки та цілі національної економіки.
2. Методологія національної економіки.
3. Моделі національної економіки.
4. Особливості національної економіки України.

Методика проведення заняття:

Ознайомлення з рейтинговою системою оцінювання знань студентів. Розподіл завдань для розрахункових робіт. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язування задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогорова. –

Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

В результаті зростання сукупних витрат номінальний ВВП країни X у 2021 році дорівнював 1880 млн од, і темп зміни ВВП по відношенню до 2020 році склав 7%. Відомо, що в 2020 році номінальний ВВП дорівнював 1570 млн од., а дефлятор ВВП становив 1,22. Визначте фазу економічного циклу, в якій знаходилася економіка країни X і темп інфляції у 2021 році.

Контрольні запитання до теми:

1. Що знаходиться у центрі уваги при проведенні досліджень у сфері національної економіки?
2. Наведіть основні та специфічні методи проведення наукових досліджень в національній економіці.
3. Як умови життя впливають на способи та методи побудови моделей національної економіки?
4. Як поступово формуються моделі національних економік, які фактори історично впливають на цей процес?
5. Як формувалась національна модель економіки України?

Тестові завдання:

1. Метод аналізу національної економіки *ex post* використовується задля:

- a. встановлення економічних законів та закономірностей формування макроекономічних показників
- b. визначення головних макроекономічних параметрів
- c. розробки пропозицій відносно засобів регулювання макроекономіки

- d. переробки наявних підходів до регулювання макроекономічних процесів та розробки нових
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

2. Об'єкт аналізу національної економіки :

- a. процеси функціонування окремих суб'єктів економіки
- b. процеси функціонування підприємств на товарному ринку
- c. процеси функціонування підприємств на фінансовому ринку
- d. всі соціально-економічні процеси, які відбуваються на макрорівні
- e. всі відповіді вірні

3. Який з методів економічної науки використовується для відокремлення суттєвих сторін досліджуваних процесів та явищ?

- a. метод синтезу
- b. метод аналізу
- c. метод поєднання історичного та логічного
- d. метод наукової абстракції
- e. метод економіко-математичного моделювання

4. Макроекономічне планування та аналіз на основі індикативних показників характерне для:

- a. ринкової економічної системи;
- b. транзитивної економічної системи;
- c. економічної системи державно-монополістичного капіталізму
- d. немає вірної відповіді

5. Метод дослідження історії формування та розвитку об'єкта національної економіки:

- a. ретроспективний
- b. логічний
- c. абстрагування
- d. наукової абстракції
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Практичне заняття 2.

Коло питань, що розглядаються:

1. Еволюція предмету національної економіки у дослідженнях вчених.
2. Інституціоналізм і його роль у вивченні національної економіки.
3. Базисні інститути національної економіки

Методика проведення заняття:

Ознайомлення з рейтинговою системою оцінювання знань студентів. Розподіл завдань для розрахункових робіт. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язування задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогорова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті:

Завдання 1.

Тематичний кросворд. Скласти кросворд економічних термінів за темами 1, 2. Базовий термін - національна економіка. Терміни можуть бути розташовані за вертикаллю та горизонталлю у будь-якому зручному порядку. Кількість термінів - 15.

Контрольні запитання до теми:

1. Охарактеризуйте поступові та революційні зміни у дослідженні предмету національної економіки.
2. Яка роль інституціоналізму у становленні національної економіки? Чому цей напрям важливий?
3. Які можна навести приклади інститутів національної економіки?
4. Як, на вашу думку, можна позбутись застарілих інститутів національної економіки?
5. Як пов'язані інститути, інституційні зміни та трансформація економіки?

Тестові завдання:

1. **Аналіз другого квадранту міжгалузевого балансу відбиває:**
 - a. процес формування валової доданої вартості
 - b. структуру розподілу проміжної продукції
 - c. структуру виробничого споживання галузей;
 - d. структуру розподілу кінцевої продукції;
 - e. валовий випуск
 - f. всі відповіді вірні
 - g. немає вірної відповіді
2. **У XX столітті провідною економічною школою була та, що забезпечувала розробку та впровадження в економічну науку:**
 - a. інституціоналізм
 - b. неокласична теорія
 - c. неокласицизм

- d. неомарксизм
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

3. Скільки виділяють підсистем у нових французьких інституціоналістів?

- a. 6 підходів
- b. 5 підходів
- c. 4 підходи
- d. всі відповіді вірні
- e. немає вірної відповіді

4. Якими є характерні для класичного інституціоналізму ознаки?

- a. інституціоналізм розширює економічний аналіз, надає нові поняття та нові економічні категорії.
- b. неповнота інформації, неповна визначеність прав власності, невизначеність і чинники певних колективних дій у системі колективного вибору.
- c. відповіді зазначені в пунктах 1 та 2
- d. всі відповіді вірні
- e. немає вірної відповіді

5. Як називається економічна течія, яка наголошує на державному втручанні через брак свідомості в людей?

- a. протекціонізм
- b. патріотизм
- c. патерналізм
- d. меценатство
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

Тема 3. Національне багатство, його сутність та структура

Практичне заняття 3.

Коло питань, що розглядаються:

Склад національного багатства. Види національного багатства. Складові активи національного багатства. Структурні зрушення у національному багатстві. Новітні методи оцінки національного багатства за методологією Світового банку

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання розрахункової роботи, співпраця викладача та студента щодо складання плану теоретичної частини РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Визначити структуру активів національного багатства, виділивши:

1. Фінансові активи;
2. Нефінансові активи:
 - а) створені та нестворені; б) матеріальні та нематеріальні.

№	Види активів	млн грн.
1	Основні виробничі засоби	560
2	Запаси матеріальних оборотних засобів	200
3	Державні резерви предметів споживання	50
4	Державні резерви засобів виробництва	86
5	Запаси готової продукції на складах підприємств	340
6	Витрати на розробку родовищ корисних копалин	67
7	Вартість засобів програмного забезпечення	35
8	Твори мистецтва	980
9	Земля (вартісна оцінка)	3300
10	Корисні копалини (вартісна оцінка)	2700
11	Грошові кошти	999
12	Монетарне золото	3240
13	Акції	560
14	Депозити	870

15	Цінності	340
16	Худоба на вирощуванні	34
17	Авторські права, торгові знаки	399
18	Прямі іноземні інвестиції	560

Контрольні запитання до теми:

1. Що, в основному, демонструє модель простого господарського обігу? Наведіть її недоліки.
2. Охарактеризуйте модель розгорнутого господарського обігу.
3. Для чого запровадили систему національних рахунків?
4. Надайте кількісну характеристику макроекономічних процесів та їхніх результатів, пов'язаних з виробництвом матеріальних благ і послуг, утворенням, розподілом, перерозподілом і використанням доходів, а також з міжнародною економічною діяльністю.
5. Що включає класифікація секторів економічної діяльності та за якою ознакою проведено таке групування?

Тестові завдання:

1. На величину номінального валового внутрішнього продукту впливає більшою мірою:
 - a. зміни цін
 - b. динаміка у виробництві товарів і послуг
 - c. зміни цін на споживчі товари
 - d. зміни цін на предмети розкошу
 - e. всі відповіді вірні
 - f. немає вірної відповіді
2. Які наслідки для економіки можуть бути, якщо величина показнику валового внутрішнього продукту завищена:
 - a. завищення доходної частини бюджету
 - b. закладено нереальні доходи бюджету

- c. заниження доходної частини бюджету;
- d. відбудеться недофінансування економіки;
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

3. Зміни у чистому валовому продукті СНР будуть відрізнятись від темпів росту або зниження валового внутрішнього продукту у випадку:

- a. якщо темпи нарощування амортизації перевищують динаміку ВВП
- b. темпи нарощування амортизації дорівнюють динаміці ВВП
- c. якщо нарощування амортизації відстають від динаміки ВВП
- d. всі відповіді вірні
- e. немає вірної відповіді

4. Від'ємний добробут або вартісну оцінку соціальних збитків характеризують компоненти ЧЕД:

- a. державне споживання
- b. вільний час
- c. послуги споживчого капіталу
- d. природоохоронні витрати
- e. всі відповіді вірні
- f. немає вірної відповіді

5. Сектор нефінансових корпорацій охоплює:

- a. підприємства всіх форм власності, які займаються виробництвом товарів і нефінансових послуг
- b. комерційні організації, які займаються фінансово-посередницькою діяльністю
- c. некомерційні бюджетні організації
- d. всі відповіді вірні
- e. немає вірної відповіді

Тема 4. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки

Практичне заняття 4.

Коло питань, що розглядаються:

Поняття структури економічної діяльності та структурного аналізу. Структура національної економіки. Структурні зрушення в економіці України

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання розрахункової роботи, співпраця викладача та студента щодо складання плану теоретичної частини РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Наведіть приклади кількісних та якісних, натуральних та вартісних, абсолютних та відносних показників (1-3 приклади для кожної категорії).

Контрольні запитання до теми:

1. Опишіть різницю між кількісними та якісними; натуральними та вартісними; абсолютними та відносними показниками.
2. За якими ознаками відбувається групування промислових підприємств?
3. Охарактеризуйте відтворювальну структуру національної економіки.
4. Для чого використовується фонд заміщення?
5. Як впливає Індустрія 4.0 на структурні зрушення в економіці України?

Тестові завдання:

1. **Якщо індекс Пааше $IP < 1$, то:**
 - a. номінальний ВВП інфлюється;
 - b. реальний ВВП інфлюється;
 - c. номінальний ВВП дефлюється;
 - d. реальний ВВП дефлюється.
2. **Підприємства виявляють такі види економічної активності:**
 - a. створюють пропозицію факторів виробництва на ринку ресурсів;
 - b. формують споживчий попит;
 - c. формують попит на фактори виробництва на ринку ресурсів;
 - d. сплачують особисті податки до державного бюджету.
3. **Основне призначення класифікації видів економічної діяльності:**
 - a. визначати та кодувати основний та другорядні види економічної діяльності суб'єктів
 - b. відобразити результати ринкових реформ, рівень розвитку і ефективність ринкової економіки
 - c. створювати можливості комфортного життя значної кількості висококваліфікованих спеціалістів

- d. усі відповіді правильні
- e. немає вірної відповіді

4. Сектор некомерційних організацій, які обслуговують домашні господарства, фінансується за рахунок:

- a. прибутку підприємств
- b. виплат із державного бюджету
- c. внесків домашніх господарств
- d. кредитів на фінансовому ринку
- e. усі відповіді правильні
- f. немає вірної відповіді

5. На другому етапі розвитку системи національних рахунків (після II світової війни) відбувається:

- a. посилення ролі ТНК та міжнародних організацій, їхнього впливу на економіку окремих країн (проблема — зруйнована економіка)
- b. зміцнення ролі державних органів щодо управління статистикою національного доходу (проблема: недовикористання виробничих потужностей, стагфляція)
- c. усі відповіді правильні
- d. усі відповіді помилкові

Тема 5. Природно-ресурсний потенціал національної економіки

Практичне заняття 5.

Коло питань, що розглядаються:

Сутність та роль природно-ресурсного потенціалу. Засади раціонального природокористування. Порівняльний аналіз природно-ресурсного потенціалу України з іншими країнами

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання розрахункової роботи, співпраця викладача та студента щодо коригування плану теоретичної частини РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Описати приклад діяльності компаній з урахуванням принципів циркулярної економіки. Приклади можна брати на сайті Світового економічного форуму, або з будь-яких інших джерел. Описати його в довільній формі з вашим висновком стосовно поточної ситуації в Україні та можливості застосування. Опис та висновок має бути в стислій лаконічній формі (0,5-1 сторінка з розрахунку для листа А4 шрифт 14, інтервал 1).

Контрольні запитання до теми:

1. Наведіть різницю між природними умовами та природними ресурсами. Як зазначені показники впливають на розвиток національної економіки?
2. Охарактеризуйте основні цілі сталого розвитку.
3. Який економічний сенс формули IPAT?
4. Що таке декаплінг?
5. Як циркулярна економіка допомагає досягати цілей сталого розвитку?

Тестові завдання:

1. **Циркулярною економікою є система, що**
 - a. за своїм змістом є відновною
 - b. за своїм змістом є споживчою
 - c. всі відповіді правильні
 - d. немає правильної відповіді
2. **Сезонні коливання в сільському господарстві мають складові:**
 - a. трендову
 - b. сезонну
 - c. випадкову
 - d. всі відповіді правильні
 - e. немає правильної відповіді
3. **Індекс людського розвитку розраховується за формулою:**

- a. $I_{\text{ВВП/Н}} + I_{\text{осв.}} + I_{\text{тр.ж.}}$;
- b. $I_{\text{ВВП/Н}} \times I_{\text{осв.}} \times I_{\text{тр.ж.}}$;
- c. $\frac{I_{\text{ВВП/Н}} + I_{\text{осв.}} + I_{\text{тр.ж.}}}{3}$;
- d. $\frac{I_{\text{ВВП/Н}} \times I_{\text{осв.}} \times I_{\text{тр.ж.}}}{3}$.

4. Декаплінг — це:

- a. здатність економіки зростати без відповідного збільшення використання енергії та ресурсів
- b. здатність економіки зростати пропорційно вкладеним зусиллям
- c. всі відповіді правильні
- d. всі відповіді неправильні

5. Платежі підприємств за понадлімітне використання та псування якості природних ресурсів...

- a. відносяться на витрати виробництва
- b. стягуються з прибутку підприємств
- c. стягуються з фонду заробітної плати працівників
- d. стягуються з доходу керівників підприємств
- e. відшкодовуються страховими компаніями.

Тема 6. Трудовий потенціал національної економіки

Практичне заняття 6.

Коло питань, що розглядаються:

1. Динаміка чисельності населення України.
2. Економічно активне та економічно пасивне населення.
3. Перспективи та тенденції ринку праці України.
4. Міграційні проблеми

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання розрахункової роботи, співпраця викладача та студента щодо коригування плану теоретичної частини РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Припустимо, що чисельність населення країни ЄС складає 100 млн чол., 24 млн чол. – діти до 16 років, а також люди, що знаходяться у тривалій ізоляції (у психіатричних лікарнях, у виправних установах і т.д.). При цьому 30 млн чол. вибули зі складу робочої сили, 1 млн чол. – працівники, які зайняті неповний робочий день і шукають роботу, а безробітні становлять 4 млн 600 тис. чол.

Використовуючи ці статистичні дані, розрахуйте величину робочої сили та рівень безробіття.

Припустимо, що чисельність населення країни ЄС складає 125 млн осіб, в т.ч. 30 млн осіб діти до 16 років, а також люди, що знаходяться у тривалій ізоляції (у психіатричних лікарнях, у виправних установах і т.д.).

При цьому 38 млн чол. вибули зі складу робочої сили, а 1,25 млн осіб - це тимчасові працівники, особи, що зайняті неповний робочий день та фрілансери, що шукають роботу. Безробітні становлять 8 млн 600 тис. чол.

Використовуючи ці статистичні дані, розрахуйте величину робочої сили та рівень безробіття. Поясніть, які зайві дані наведено в умові задачі.

Контрольні запитання до теми:

1. Назвіть основні риси трудового потенціалу
2. Охарактеризуйте трудовий потенціал України
3. З якими проблемами стикаються країни у розрізі міграційних потоків?
4. Наведіть різницю між економічно активним і економічно пасивним населенням
5. Які основні тенденції на ринку праці у різних країнах світу?

Тестові завдання:

1. Соціальний підхід у концепції сталого розвитку полягає у:

- a. оптимальному використанні обмежених ресурсів та застосуванні природо-, енерго-та матеріалозберігаючих технологій для створення потоку сукупного доходу, що забезпечує принаймні збереження сукупного капіталу, з використанням якого цей сукупний дохід створюється
- b. збереженні цілісності біологічних та фізичних природних систем, їхньої життєздатності, від чого залежить вся глобальна стабільність біосфери
- c. орієнтації на людський розвиток, на збереження стабільності суспільних та культурних систем, на зменшення кількості конфліктів у суспільстві
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді неправильні

2. За умов чого забезпечується повна зайнятість населення?

- a. ефективного розподілу людського капіталу
- b. раціонального розподілу людського капіталу
- c. розподілу робочої сили за її професією.
- d. відсутності будь-якого безробіття.
- e. відсутності циклічного безробіття
- f. відсутності природного безробіття
- g. всі відповіді правильні
- h. всі відповіді неправильні

3. Природне безробіття включає такі види безробіття:

- a. будь-яке безробіття є природним
- b. структурне та циклічне
- c. циклічне та фактичне
- d. циклічне
- e. фрикційне та структурне
- f. фрикційне та циклічне
- g. всі відповіді правильні
- h. всі відповіді неправильні

4. До найважливіших макроекономічних показників ринку праці відносять:

- a. обсяг і динаміка реального ВВП в цілому по країні і по окремих регіонах
- b. ефективність використання робочої сили: продуктивність праці в цілому по економіці, по провідних галузях і по регіонах
- c. структуру грошової маси (грошові агрегати)
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді неправильні

5. При звільненні працівника за власним бажанням, він попадає в категорію :

- a. тимчасово переміщена особа
- b. структурне безробіття
- c. циклічне безробіття
- d. фрикційне безробіття.
- e. природне безробіття
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

Тема 7. Виробничий потенціал національної економіки

Практичне заняття 7.

Коло питань, що розглядаються:

1. Виробничий комплекс України.
2. Територіальна структура виробничого комплексу.
3. Конкурентоспроможність вітчизняного виробництва.

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, підготовка до модульної контрольної роботи (МКР).
Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Припустимо, що у країні М виготовляють лише чотири товари: молоко, м'ясо, мука та мандарини.

За даними, наведеними нижче в таблиці, розрахуйте дефлятор ВВП та зробіть висновок про уподобання споживачів країни:

Показник	2010р.		2020р.	
	P	Q	P	Q
Молоко	2	60	4	75
М'ясо	6	20	5	25
Мука	15	30	20	50
Мандарини	30	6	36	18

2010 рік є базовим.

Контрольні запитання до теми:

1. Які основні елементи виробничого потенціалу?
2. Як пов'язана проблема формування виробничого потенціалу з проблемою обмеженості ресурсів?
3. Охарактеризуйте закон зростання потреб і його взаємозв'язок з суспільним виробництвом
4. Як, на вашу думку, можна підвищити виробничий потенціал України?
5. Наведіть приклади країн, що успішно використовують наявний виробничий потенціал.

Тестові завдання:

1. Підприємства матеріального виробництва поділяють на:
 - a. виготовлення засобів виробництва та предметів споживання
 - b. виробництво засобів виробництва та виробничих благ
 - c. виробництво інформації та виробництво послуг

- d. правильні відповіді відсутні
- e. всі відповіді правильні

2. Класифікаційною (системоформуювальною) одиницею галузі

є:

- a. підприємство
- b. товарна біржа
- c. банк
- d. інститут національної економіки
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

3. Яке визначення відбиває наявні економічні процеси?

- a. монопольна влада в економіці - це завжди добре
- b. монополісти вважають можливим і вигідним обмежувати виробництво, встановлюючи монопольно низькі ціни;
- c. монополісти з метою усунення конкурентів встановлюють монопольні ціни;
- d. монополісти не здатні чинити тиск на державні органи з метою захисту власних інтересів;
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

4. За галузевою ознакою економічні одиниці класифікуються як:

- a. цілорічні та сезонні;
- b. промислові, сільськогосподарські, торговельні, будівельні й т. п.;
- c. виробничі, невиробничі, комбіновані;
- d. державні, колективні, приватні, орендні й т. п.;
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

5. До кількісних показників соціально-економічного розвитку національної економіки відносяться:

- a. обсяги виробництва, темпи та пропорції розширеного відтворення
- b. умови розвитку економіки, її ефективність

- c. кількісні та якісні характеристики створеного у суспільстві продукту у фізичних одиницях виміру
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді неправильні

Тема 8. Науково-технічний потенціал національної економіки

Практичне заняття 8.

Коло питань, що розглядаються:

1. Основні складники та характеристика науково-технічного потенціалу України.
2. Позитивні та негативні наслідки, бар'єри науково-технічного прогресу.
3. Політика розвитку наукомістких технологій.
4. Модель «наука-освіта-бізнес».

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, проведення МКР — 1 частина.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

МКР-1

Контрольні запитання до теми:

1. Що впливає на рівень науково-технічного потенціалу країни?
2. Охарактеризуйте можливості впливу уряду на рівень науково-технічного потенціалу національної економіки.
3. Що таке інноваційні екосистеми?
4. З чого складається матеріально-технічна база науки?
5. Як, на вашу думку, можна розвивати науковий потенціал України?

Тестові завдання:

1. Назвіть мету запровадження науково-дослідницької інфраструктури ринку?
 - a. мобілізація тимчасово вільних грошових ресурсів
 - b. контроль за ходом протікання економічних процесів та явищ
 - c. підготовка фахівців
 - d. надання інформаційних, консультативних, розрахункових та інших послуг
 - e. всі відповіді правильні
 - f. всі відповіді неправильні
2. Згідно з бюджетною класифікацією видатки розвитку — це витрати бюджетів на фінансування...
 - a. державних послуг, пов'язаних з економічною діяльністю
 - b. суспільних послуг
 - c. державних послуг загального призначення
 - d. інвестиційної та інноваційної діяльності
 - e. мережі підприємств (установ, організацій), яка діє на початок бюджетного року
 - f. всі відповіді правильні
 - g. всі відповіді неправильні
3. Емерджентна стратегія щодо науково-технічного розвитку передбачає, що:

-
- a. освоєння випуску конкурентоспроможної продукції, що виготовляють у розвинених країнах
 - b. створення принципово нових видів продукції
 - c. всі відповіді правильні
 - d. всі відповіді неправильні

4. Якісні показники розвитку національної економіки свідчать про:

- a. економічне зростання
- b. відтворення
- c. ефективність ланок економіки
- d. кількісні результати функціонування економіки
- e. обсяги виробництва
- f. обсяги надання послуг
- g. всі відповіді правильні
- h. всі відповіді неправильні

5. Яка відповідь правильно називає показники, які використовуються для оцінки людського потенціалу?

- a. сальдо міграції і чисельність населення
- b. трудовий потенціал і трудові ресурси
- c. тільки чисельність населення
- d. відповіді 2 і 3
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

Тема 9. Ефективність національної економіки

Практичне заняття 9.

Коло питань, що розглядаються:

1. Сутність та принципи ефективності.
2. Економічна ефективність.
3. Соціальна ефективність.
4. Узагальнюючі показники ефективності.
5. Ефективність на локальному та національному рівнях.

Методика проведення заняття:

Обговорення результатів МКР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Визначити рівень фондівіддачі кожної галузі у табличному вигляді, користуючись даними з ukrstat.gov.ua та прикладами, що наведено у лекції.

Галузі	Обсяг виробництва продукції, млн грн.	Середньорічний обсяг основних виробничих засобів, млрд грн.	Фондовіддача
Промисловість			
Будівництво			
Сільське господарство			

Контрольні запитання до теми:

1. Що таке ресурсно-економічна сторона ефективності?
2. Як історично змінювались погляди на ефективність?
3. Надайте характеристику інституційній ефективності національної економіки.
4. Яким ви бачите механізм управління ефективністю національної економіки?
5. Які існують методи оцінки ефективності національної економіки?

Тестові завдання:

1. До методів прямого регулювання структури економіки належить...
 - a. надання податкових пільг
 - b. надання кредитних пільг

- c. надання фінансової допомоги у вигляді субсидій, дотацій, субвенцій
- d. здійснення політики прискореної амортизації
- e. експертиза інвестиційних проектів
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

2. Згідно з теорією менеджменту стратегія — це...

- a. детальний, всебічний комплексний план, спрямований на втілення місії організації
- b. чітко визначена мета існування організації, обумовлена самою її сутністю
- c. побудова соціально-орієнтованої ринкової економіки
- d. визначення цілей і засобів, форм і способів діяльності, які найбільше відповідають конкретним обставинам на даний момент
- e. відповіді а, б, в, г — помилкові
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

3. За часовою ознакою цілі класифікуються на...

- a. стратегічні, тактичні, оперативні
- b. головні, забезпечувальні
- c. загальні (для системи), часткові (для підсистем, елементів)
- d. кінцеві, проміжні
- e. відповіді а, б, в, г — помилкові
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

4. Ефект — це:

- a. прибуток, дохід, приріст чи зниження поточних витрат виробництва, зниження шкідливих відходів, травматизму та ін.
- b. ефективність економічного розвитку
- c. капітальні вкладення в об'єкти будівництва, капітальні витрати або їх спрямування в об'єкти нової техніки, технології.

- d. це відношення прибутку до витрат, які й обумовили отримання прибутку
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

5. Між показниками ефективності промислового виробництва існує така залежність:

- a. фондомісткість є показником, оберненим до фондівіддачі
- b. матеріаломісткість у ВП промисловості більша, ніж у ВВП промисловості
- c. фондоозброєність — це сума фондомісткості та продуктивності праці
- d. фондоозброєність — це добуток фондомісткості та фондівіддачі
- e. правильні відповіді а) і г)
- f. правильні відповіді а) і в)
- g. всі відповіді правильні
- h. всі відповіді неправильні

Тема 10. Ринкова інфраструктура національної економіки

Практичне заняття 10.

Коло питань, що розглядаються:

1. Сутність, види та функції ринкової інфраструктури.
2. Виробнича інфраструктура.
3. Соціальна інфраструктура.
4. Торговельна інфраструктура.
5. Фінансова інфраструктура

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, пояснення щодо виконання практичного завдання РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

У зв'язку зі збільшенням інфляції Нацбанк підняв процентні ставки за депозитами до 8% річних при внеску на 3 роки.

Чи можуть вкладники зберегти свої гроші від інфляції, якщо за прогнозами в поточному році інфляція складе 10%, в наступному - 8%, а через 2 роки - 5%. Чи будуть у вкладників втрати? Якщо так, то які?

Завдання 2.

Надайте характеристику макроринків: ринок товарів та послуг, ринок праці та фінансовий ринок в Україні. В узагальненому вигляді, з використанням статистики з <http://www.ukrstat.gov.ua/> та інших офіційних джерел. Обсяг роботи до 2-х сторінок, необхідно вказати використані при підготовці завдання джерела.

Контрольні запитання до теми:

1. Які існують функції ринкової інфраструктури?
2. Опишіть взаємозв'язок між виробничою та соціальною інфраструктурою.
3. Опишіть мережу торговельної інфраструктури.
4. Як фінансова інфраструктура впливає на конкурентоспроможність національної економіки?
5. Опишіть умови діяльності страхових компаній в Україні

Тестові завдання:

1. **Економічна свобода суб'єктів ринку визначається**
 - a. правом вільно обирати галузь виробництва
 - b. правом встановлювати господарські зв'язки
 - c. правом вести власну фінансову політику
 - d. формою власності
 - e. всі відповіді правильні

- f. всі відповіді неправильні
- 2. До найважливіших макроекономічних показників фінансового ринку відносять**
- a. обсяг і динаміка реального ВВП в цілому по країні і по окремих регіонах
 - b. ефективність використання робочої сили: продуктивність праці в цілому по економіці, по провідних галузях і по регіонах;
 - c. структура грошової маси (грошові агрегати)
 - d. інвестиції
 - e. витрати
 - f. всі відповіді правильні
 - g. всі відповіді неправильні
- 3. Неформальні інститути національної економіки - це:**
- a. сукупність норм та правил, що відбивають соціальну, поведінкову, та культурну сторони економічно-суспільного устрою
 - b. сукупність норм та правил, що закріплюються у законодавчих та інших нормативних актах
 - c. всі відповіді правильні
 - d. всі відповіді неправильні
- 4. Який тип інфраструктури представлений матеріальним виробництвом, де виробляють нематеріальні форми національного багатства?**
- a. виробничо-комерційна інфраструктура
 - b. соціальна інфраструктура
 - c. інституційна інфраструктура
 - d. господарська інфраструктур
 - e. всі відповіді правильні
 - f. всі відповіді неправильні
- 5. Модель поведінки споживача, що враховується у визначенні виробничого потенціалу підприємства, включає:**
- a. мету, обмеження, вибір

- b. мету, витрати, вибір
- c. модель, витрати, вибір.
- d. надання інформаційних, консультативних, розрахункових та інших послуг
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді неправильні

РОЗДІЛ 2. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Тема 11. Роль держави у національній економіці

Практичне заняття 11.

Коло питань, що розглядаються:

Державне регулювання як головна функція державного управління економікою. Система органів державного управління економікою та їх функції. Державне планування у країнах зі змішаною економічною системою

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, виступи студентів за теоретичними частинами РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1

Припустимо, що ринкова пропозиція тонометрів становить $Q(S) = 4P - 2800$, де P - ціна тонометру в умовних одиницях. Уряд вирішив стимулювати виробництво і доплачувати виробникам 100 умовних одиниць. Поясніть, який вид прийме нова функція пропозиції?

Завдання 2

Визначити, якою, на вашу думку, має бути роль держави в національній економіці України? Треба збільшувати чи зменшувати вплив державних регуляторів на діяльність всіх інших акторів вітчизняної економіки? Відповідь представити у письмовому вигляді, обсяг до 1 сторінки А4.

Контрольні запитання до теми:

1. Наведіть основні права держав за міжнародним законодавством
2. Яким чином держава має забезпечувати національні інтереси у світовій економіці?
3. Як теорія суспільного вибору пов'язується з державним регулюванням?
4. Опишіть методи антикорупційної стратегії держави будь якої країни світу.
5. Які існують регулятори впливу держави на економіку?

Тестові завдання:

1. **ЧНП (чистий національний продукт) — це**
 - a. ВВП мінус амортизація
 - b. ВВП плюс амортизація
 - c. ВВП плюс ВНД
 - d. ВВП мінус грошова оцінка монетарного золота
 - e. всі відповіді правильні
 - f. всі відповіді неправильні

2. Які організаційні заходи щодо регулювання зайнятості населення належать до пасивних?

- a. грошова допомога для відшкодування тимчасово непрацездатним втрати доходів
- b. створення нових робочих місць
- c. професійна орієнтація населення
- d. надання допомоги громадянам у разі тимчасового переміщення
- e. організація громадських робіт
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

3. Запровадження місцевих податків і зборів належить до компетенції...

- a. Верховної Ради України
- b. Кабінету Міністрів України
- c. Міністерства фінансів України
- d. місцевої ради
- e. місцевої державної адміністрації
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

4. Нормативи відрахувань від загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів затверджує...

- a. Верховна Рада України
- b. Кабінет Міністрів України
- c. Міністерство фінансів України
- d. місцева рада
- e. місцева державна адміністрація
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

5. До прямих методів державного регулювання цін належить...

- a. зміна тарифної політики
- b. «заморожування» (блокування) цін
- c. введення граничних нормативів рентабельності
- d. диференціація ставок товарних податків

- e. пільгове оподаткування та кредитування
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді неправильні

Тема 12. Інвестиційно-інноваційна політика держави

Практичне заняття 12.

Коло питань, що розглядаються:

1. Інвестиційний клімат та інвестиційна політика.
2. Інновації та державна підтримка інноваційної активності.
3. Національна інноваційна система.
4. Міжнародне науково-технічне співробітництво

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, виступи студентів за теоретичними частинами РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1

Уряд України одержав іноземну позику у розмірі 10 млрд дол. за річною ставкою 3%. Ці засоби вкладаються в інноваційно-інвестиційні проекти, що дозволяють одержати щорічний приріст ВВП у розмірі 500 млн дол. протягом декількох наступних років.

Виходячи з наведених даних, розрахуйте:

- на яку величину збільшиться державний борг?
- чи зросте чистий борговий тягар, що накладається на громадян країни?
- через скільки років Україна зможе погасити цей борг?

Зробіть висновок, чи вигідна така позика для України.

Контрольні запитання до теми:

1. Яка сутність інновації, новації, розробки нового продукту?
2. Наведіть основні функції держави при побудові інвестиційно-інноваційної політики
3. Опишіть основні функції таких суб'єктів екосистеми: ТНК, стартапи, державні актори
4. Які риси таких платформ, як Sikorsky Challenge, можуть сприяти піднесенню інноваційного розвитку національної економіки?
5. Наведіть основні форми міжнародного науково-технічного співробітництва у сфері інновацій.

Тестові завдання:

1. **Які методи з перелічених не відносяться до податкового регулювання інвестиційних проєктів?**
 - a. маніпулювання та асиметрія облікових ставок
 - b. звільнення від сплати певних податків

- c. зменшення бази оподаткування на певну суму
- d. впровадження диференційованих ставок оподаткування
- e. усунення подвійного оподаткування
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

2. Дотація вирівнювання — це...

- a. кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого
- b. гарантований державою рівень фінансового забезпечення повноважень регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування
- c. доходи бюджету та кошти, залучені в результаті взяття боргових зобов'язань регіональними органами державної влади та органами місцевого самоврядування
- d. міжбюджетний трансферт на вирівнювання дохідної спроможності бюджету, який його отримує
- e. норматив відрахувань від загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

3. Джерелами інвестиційної діяльності можуть бути:

- a. державний бюджет, кредити комерційних банків
- b. кошти від приватизації, заощадження населення; капіталізована частка прибутку підприємств та їхній амортизаційний фонд
- c. всі відповіді правильні
- d. всі відповіді помилкові

4. Макроекономічні інструменти регулювання умов інвестиційної діяльності — це:

- a. облікова ставка %, темпи ВВП, дефіцит державного бюджету
- b. податкові ставки для різних галузей та окремих підприємств, різні норми амортизації для підприємств
- c. всі відповіді правильні

d. всі відповіді помилкові

5. Державне замовлення — це...

- a. потреба країни в продукції (роботах, послугах), необхідній для виконання державою своїх функцій
- b. договір між державою і виробником
- c. форма закупівлі продукції (робіт, послуг), яка передбачає вибір виробника шляхом оцінювання його пропозицій»
- d. засіб задоволення державних потреб у продукції (роботах, послугах)
- e. комплект документів, в якому визначено організаційні та правові зобов'язання держави та підприємства
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

Тема 13. Демократія, економічний порядок і економічна свобода

Практичне заняття 13.

Коло питань, що розглядаються:

1. Суть і форми демократії.
2. Сучасна демократія й проблеми її становлення.
3. Економічний порядок та економічна свобода.

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, виступи студентів за теоретичними частинами РР. Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1

Студентам нагадується лекція (відеофрагмент викладено у гугл-класі). У текстовому файлі потрібно відповідати на 2 питання: 1. Наведіть приклад розшуку активів або будь-якого іншого прикладу боротьби з корупцією (наведіть посилання). 2. Сформулюйте власну думку стосовно лобізму та корупції. Як, на Вашу думку, потрібно боротися з корупцією? Обсяг - 0,5-1 сторінка, вкажіть джерела.

Посилання, які вказуються у фрагменті, наводяться додатково для зручності:

- http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8124/Kuzmenko_Teoriia.pdf?sequence=1&isAllowed=y Теорія суспільного вибору
- <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12082/04-Lyashenko.pdf;sequence=1> В.І. Ляшенко* БІЗНЕС-АСОЦІАЦІЇ В СИСТЕМІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОБІЮВАННЯ ІНТЕРЕСІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ
- <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Antykoruptsijna-strategiya-na-2020-2024-roky-za-rezultatamy-publichnyh-obgovoren-16.09.2020.pdf>
- <https://arma.gov.ua/>

Контрольні запитання до теми:

1. Що таке демократія та як відрізнити її від інших режимів?
2. Опишіть процес становлення демократії у будь-якій країні.
3. Надайте характеристику економічній демократії? Які її ознаки?
4. Як пов'язана економічна демократія у країні та членство у міжнародних організаціях?
5. Охарактеризуйте поняття економічного порядку та економічної свободи.

Тестові завдання:

1. Демократія:

- a. встановлюється в суспільствах з цілком розвиненим економічним і соціальним плюралізмом, де корпоративне представництво інтересів стає альтернативою занадто ідеологізованій масовій партії і доповненням до однопартійного правління
- b. політичний режим, при якому єдиним джерелом влади визнається народ, а влада здійснюється за волею народу і в його інтересах
- c. держава втручається в усі сфери життя людини і суспільства
- d. режим, у якому на виборах мають місце значні порушення, які часто не дозволяють вважати їх вільними та справедливими
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

2. Економічна демократія - це

- a. процес поступової демократизації власності, залучення найманих працівників до управління виробництвом і власністю, надання їм широкої виробничої автономії, інформації
- b. соціальна політика та ідейно-політична течія, що виникла в рамках соціалізму і згодом трансформувалася на позиції поступового вдосконалення капіталізму з метою утвердження соціальної справедливості, солідарності і більшої свободи
- c. політична організація влади народу, при якій забезпечується: рівна участь усіх і кожного в управлінні державними і суспільними справами
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

3. Економічна свобода - це:

- a. фундаментальне право кожної людини управляти її власною працею та майном
- b. політичний режим, за якого єдиним легітимним джерелом влади в державі визнається її народ

- c. можливість здійснювати принципові права людини, перш за все право на вільний розвиток особистості
- d. філософське питання про те, чи людина вільна у своїх діях або рішеннях, чи вони визначені наперед, детерміновані
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

4. Економічний порядок - це:

- a. сукупність усіх правил, які стосуються організаційної будови національної економіки та процесів, що у ньому відбуваються, а також установ, котрі управляють і регулюють національну економіку та надають їй конкретної організаційної форми
- b. прийняття управлінських рішень в односторонньому незаперечному порядку
- c. сукупність інститутів і норм, що регулюють соціальний стан індивідуальностей та їх груп у суспільстві
- d. встановлюється, головним чином, правлячою політичною групою, і включає низку кроків та завдань, які вона взяла на себе зобов'язання виконати, щоб прийти до влади
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

5. Індекс економічної свободи:

- a. базується на 10 індексах
- b. базується на 20 індексах
- c. складено з трьох субіндексів
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

Тема 14. Соціальна політика держави

Практичне заняття 14.

Коло питань, що розглядаються:

1. Соціальні виклики розвитку національної економіки.
2. Соціально-орієнтована національна економіка.
3. Показники соціального розвитку національної економіки та його інституціональне забезпечення.
4. Моделі соціалізації економіки

Методика проведення заняття:

Моніторинг виконання РР, виступи студентів за теоретичними частинами РР, підготовка до МКР.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Студентам необхідно розрахувати рівень граничної схильності до заощаджень MPS, рівень граничної схильності до споживання MPC уявної родини за 12 міс. Дані по показниках APS, MPS, APC, MPC подати у табличному вигляді.

Завдання 2.

Побудувати криву Лоренца для ілюстрації ступеня нерівності в розподілі доходів українських громадян за методикою, наведеною на лекції. Використовувати дані з ukrstat.gov.ua

Контрольні запитання до теми:

1. Поясніть поняття суспільних благ та наведіть шляхи їхнього забезпечення.
2. Що таке соціальне вирівнювання та як воно забезпечується?
3. Наведіть показники соціального розвитку національної економіки.
4. Як розраховуються показники APC, APS, MPC, MPS?
5. Охарактеризуйте поняття соціальної сфери та основні методи впливу держави на неї.

Тестові завдання:

1. **ОД (особистий дохід у розпорядженні) дорівнює:**
 - a. ОД мінус особисті податки
 - b. ОД плюс особисті податки
 - c. всі відповіді вірні
 - d. вірна відповідь відсутня
2. **Соціальний підхід у концепції сталого розвитку полягає у:**

- a. оптимальному використанні обмежених ресурсів та застосуванні природо-, енерго-та матеріалозберігаючих технологій для створення потоку сукупного доходу, що забезпечує принаймні збереження сукупного капіталу, з використанням якого цей сукупний дохід створюється
- b. збереженні цілісності біологічних та фізичних природних систем, їхньої життєздатності, від чого залежить вся глобальна стабільність біосфери
- c. орієнтації на людський розвиток, на збереження стабільності суспільних та культурних систем, на зменшення кількості конфліктів у суспільстві
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

3. Мінімальний нормативний споживчий кошик — це...

- a. вартість збалансованого набору товарів і послуг, споживання яких забезпечує мінімальні потреби людини на рік (місяць)
- b. частка сімейного бюджету, яка витрачається на купівлю продуктів харчування
- c. збалансований набір товарів і послуг, споживання яких забезпечує мінімальні потреби людини на рік (місяць)
- d. енергетична цінність товарів, споживання яких дає змогу відшкодувати людині витрачену енергію
- e. норматив витрат державного бюджету на соціальні цілі
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

4. На реальні доходи населення впливають такі чинники:

- a. зміни у цінах на товари та послуги у поточному році
- b. номінальні доходи
- c. індекс економічної свободи
- d. розмір заробітної плати
- e. ВВП, ЧНП, ЧЕД
- f. всі відповіді правильні

g. всі відповіді помилкові

5. Мінімальний споживчий бюджет характеризує:

- a. розмір заробітної плати, що витрачається на придбання товарів першочергової та другорядної необхідності
- b. номінальні доходи населення, що відбиваються в реальних за вирахуванням податків, зборів та додаванням трансфертів
- c. мінімум коштів, що необхідні для задоволення першочергових потреб людини на рівні мінімальних фізіологічних норм споживання
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

Тема 15. Безпека національної економіки

Практичне заняття 15.

Коло питань, що розглядаються:

1. Економічна, технологічна, соціальна безпека.
2. Загрози національним економічним інтересам.
3. Система управління національною економічною безпекою.

Методика проведення заняття:

Модульна контрольна робота (частина 2). Розв'язання кейсів та практичних завдань.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

МКР-2

Контрольні запитання до теми:

1. Охарактеризуйте поняття безпеки та наведіть її різновиди

2. Поясніть поняття - економічні інтереси. Надайте класифікацію економічних інтересів та визначте місце національних інтересів.
3. Визначте внутрішні та зовнішні загрози національним економічним інтересам.
4. Сформулюйте основні принципи, визначте об'єкти та суб'єкти національної безпеки
5. Опишіть систему управління національною економічною безпекою.

Тестові завдання:

1. Національна економічна безпека (НЕБ) – це:

- a. такий стан економіки та інститутів влади, за якого забезпечується гарантований захист національних інтересів, гармонійний, соціально орієнтований розвиток країни в цілому, достатній економічний та оборонний потенціал навіть за найнесприятливіших варіантів розвитку внутрішніх та зовнішніх процесів.
- b. соціальний феномен у процесі розв'язання суперечності між такою об'єктивною реальністю, як небезпека, і потребою соціального індивіда, соціальних груп і спільнот запобігти їй, локалізувати чи усунути наслідки небезпеки, реалізувавши свої соціальні інтереси найадекватнішими засобами
- c. динамічна складова регіональної системи, що забезпечує її гармонійний розвиток в умовах захищеності від реальних та потенційних антропогенних та природних впливів.
- d. формування та розвиток системи міжнародних відносин, заснованої на дотриманні усіма державами загальноприйнятих принципів та норм міжнародного права, що виключають вирішення спірних питань з використанням військової сили та економічного тиску
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

2. Національні інтереси - яке визначення більш підходить?

- a. Визначають структуру та характер системи національної безпеки
- b. Відображаються в програмах та планах досягнення сталого розвитку держави
- c. Інтегруються у завданнях прикордонного контролю
- d. Це - громадяни (їхні права і свободи), суспільство (його духовні та матеріальні цінності), держава (її конституційний устрій, суверенітет і територіальна цілісність)
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

3. Функцію передусім національної безпеки виконують митні структури:

- a. Австралії, Канади, США
- b. Японії, Китаю, Індії
- c. Індонезії, Австралії
- d. України, Польщі, Австрії
- e. Німеччини, Швеції, Данії
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

4. Визначення інтегральної оцінки економічної безпеки здійснюється таким чином:

- a. Підрахунок кількості людей у силових та спеціалізованих структурах, СБУ, антикорупційних органах; у секторі безпеки, у військових структурах.
- b. Послідовно: формування множини (переліку) індикаторів; визначення характеристичних значень індикаторів; нормування індикаторів; визначення вагових коефіцієнтів; розрахунок інтегральних індексів за окремими сферами економіки та інтегрального індексу економічної безпеки в цілому.
- c. Визначення ролі та місця України в глобалізованому міжнародному просторі; сфери діяльності, на які поширюються життєво важливі економічні інтереси держави
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

5. Загрози національній економічній безпеці:

- a. те, що безпосередньо потребує захисту і на що спрямовані дестабілізуючі дії.
- b. цінності, потреби, інтереси, плани та ін., елементи суспільної свідомості.
- c. акції, події, явища або формалізована сукупність факторів, які містять небезпеку і спрямовані на об'єкт захисту
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

Тема 16. Конкурентоспроможність національної економіки України

Практичне заняття 16.

Коло питань, що розглядаються:

1. Конкурентоспроможність країни.
2. Індекс глобальної конкурентоспроможності.
3. Рейтинг України в контексті складових конкурентоспроможності.
4. Формування української моделі національної конкурентоспроможності

Методика проведення заняття:

Обговорення результатів проведення МКР (частини 2-ї). Виступи студентів за теоретичними частинами РР.

Завдання для СРС:

Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм. Подання РР викладачеві до оцінювання.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Студенти працюють з сайтом Арбітражної асоціації України <http://arbitration.kiev.ua/uk-UA/Zakonodavstvo/Mizhnarodni-dogovory-Ukrainy.aspx?ID=166>

Треба обрати міжнародний договір таким чином, що номер договору відповідає порядковому номеру студента у списку. Далі слід описати обраний інвестиційний договір таким чином: важливі дати (створення, ратифікації Україною, набуття чинності для України); мета договору (угоди); описати одним-двома абзацами, в чому полягає сутність договору та важливість співпраці для України. Завдання має бути обсягом 1-2 сторінки у текстовому редакторі (наприклад, Word). В кінці тексту вкажіть посилання на конкретну сторінку ресурсу.

Контрольні запитання до теми:

1. Що таке конкурентоспроможність та на яких рівнях її можна розглядати? Поясніть поняття конкурентоспроможності країни.
2. Охарактеризуйте індекс глобальної конкурентоспроможності, які складники в ньому?
3. Наведіть кількісні та якісні критерії конкурентоспроможності.
4. Які сектори економіки України, на вашу думку, мають найбільші шанси забезпечити високу конкурентоспроможність національної економіки?
5. Як відбувається формування української моделі національної конкурентоспроможності?

Тестові завдання:

1. **Досконала конкуренція досягається, коли:**
 - a. немає вхідних бар'єрів
 - b. вхідні бар'єри є високими

- c. товар не є однорідним із погляду покупців
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

2. Основне призначення класифікації видів економічної діяльності:

- a. визначати та кодувати основний та другорядні види економічної діяльності суб'єктів
- b. відображати результати ринкових реформ, рівень розвитку і ефективність ринкової економіки
- c. створювати можливості комфортного життя значної кількості висококваліфікованих спеціалістів
- d. дискримінація підприємців органами влади та управління
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

3. Який тип зв'язку характерний для двох категорій: конкурентоздатність промислової продукції та ресурсомісткість?

- a. прямий
- b. унікальний
- c. обернений
- d. опосередкований
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

4. За індексом Герфіндаля-Гіршмана (ННІ) конкурентним вважається ринок певного товару, коли:

- a. на ринку одночасно виступають не менше 4-х товаровиробників;
- b. на ринку одночасно виступають не менше 3-х товаровиробників;
- c. на ринку одночасно виступають не менше 2-х товаровиробників;
- d. всі відповіді правильні
- e. всі відповіді помилкові

5. Поняття “зв’язані контракти” характеризує таку ситуацію, коли:

- a. одна особа є членом ради директорів двох компаній-конкурентів
- b. між підприємствами існує змова про фіксування цін

- c. придбання певного товару можливе за умов придбання ще й іншого товару
- d. забороняється купувати товар у конкурента даного виробника
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

Тема 17. Прогнозування, програмування та передбачення можливостей розвитку національної економіки

Практичне заняття 17.

Коло питань, що розглядаються:

1. Функції, принципи та методи соціально-економічного прогнозування.
2. Принципи і методи обґрунтування програм соціально-економічного розвитку.
3. Сутність і методологія сучасних форсайтних досліджень.

Методика проведення заняття:

Виступи студентів за теоретичними частинами РР. Підготовка до заліку.

Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Завдання 1.

Студентам треба згадати методи дослідження економічних явищ та процесів та запропонувати найкращі методи дослідження для визначення можливостей та перспектив зовнішньої торгівлі між двома країнами. Країни обираються студентами. Завдання виконується у міні-групах.

Контрольні запитання до теми:

1. Надайте характеристику функціям, принципам та методам соціально-економічного прогнозування.
2. Наведіть класифікацію соціально-економічних прогнозів
3. Які існують національні програми соціально-економічного розвитку?
4. Що таке форсайт? Опишіть сутність та методи дослідження
5. Опишіть поняття національні стратегії економічного розвитку, наведіть приклади

Тестові завдання:

1. **На першому етапі розвитку системи національних рахунків (до II світової війни) відбувається:**
 - a. посилення ролі ТНК та міжнародних організацій, їхнього впливу на економіки окремих країн (проблема — зруйнована економіка)
 - b. зміцнення ролі державних органів щодо управління статистикою національного доходу (проблема: недовикористання виробничих потужностей, стагфляція)
 - c. всі відповіді правильні
 - d. всі відповіді помилкові
2. **До кількісних показників соціально-економічного розвитку національної економіки відносять:**

- a. обсяги виробництва, темпи та пропорції розширеного відтворення
- b. встановлення коротко- та середньострокових цілей на рівні, вищому за рівень, досягнутий у минулому;
- c. умови розвитку економіки, її ефективність
- d. кількісні та якісні характеристики створеного у суспільстві продукту у фізичних одиницях виміру
- e. всі відповіді правильні
- f. всі відповіді помилкові

3. У класифікації цільових комплексних програм за рівнем, складом, сферою впливу та реалізації виділяють:

- a. довгострокові, середньострокові і короткострокові;
- b. вихідне завдання на розроблення цільової комплексної програми → розроблення проекту цільової комплексної програми
- c. організаційно-економічні та економічно-організаційні
- d. відбір проблем, що підлягають програмному розв'язанню → вихідне завдання на розроблення проекту цільової комплексної програми
- e. міждержавні, державні, міжгалузеві, галузеві, міжрегіональні, регіональні, локальні
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

4. Емерджентні економічні системи характеризуються наявністю таких чинників:

- a. велика кількість населення; сформований ринок та ресурсна база; трансформаційність економічного розвитку
- b. традиційний тип економічного розвитку; наявність автократії
- c. етатистський тип економічного розвитку, велика кількість населення
- d. всі відповіді правильні

е. всі відповіді помилкові

5. Економіка розглядається як єдиний об'єкт прогнозування і водночас як сукупність відносно самостійних напрямів розвитку за принципом:

- a. системності
- b. наукової абстракції
- c. відповідності основним економічним законам
- d. відповідності всезагальним економічним законам
- e. альтернативності
- f. всі відповіді правильні
- g. всі відповіді помилкові

Тема 18. Зовнішньоекономічний аспект національної економіки

Практичне заняття 18.

Коло питань, що розглядаються:

1. Глобалізація і національні економіки
2. Основні форми та тенденції інтернаціоналізації національних продуктивних сил
3. Зовнішньоекономічна політика держави: сутність і напрями реалізації

Методика проведення заняття:

Підсумовування, формування кінцевого рейтингу успішності. Залік.

Для самопідготовки:

Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880> с. 46-77 (мовний словник)

Завдання та кейси до розгляду на практичному занятті

Залік

Контрольні запитання до теми:

1. Опишіть ознаки глобалізаційних процесів у сучасному світі

-
2. Надайте характеристику протекціонізму, опишіть, як ця державна політика змінювалась у часі та наведіть сучасні тенденції у протекціонізмі
 3. Інтернаціоналізація, глобалізація та транснаціоналізація - наведіть різницю понять. Як ці процеси впливають на розвитку національної економіки?
 4. Опишіть зовнішньоекономічні вектори розвитку України
 5. Надайте характеристику макроекономічній політиці України у напрямі мегаекономічного розвитку

Тестові завдання:

1. Позитивні наслідки політики протекціонізму:

- a. урівноважує торговий і платіжний баланси, оберігаючи країну від зовнішніх боргів; захищає молоді галузі, які ще не готові конкурувати на світовому ринку; забезпечує економічну, продовольчу, енергетичну, екологічну і військову безпеку країни;
- b. заохочує власне виробництво товарів і послуг; знижує добробут населення через подорожчання імпортованих та відносну дороговизну вітчизняних товарів, погіршення якості товарів власного виробництва, обмеження свободи вибору споживачів;
- c. тимчасово підтримує високий і стабільний рівень зайнятості в країні. захищає молоді галузі, які ще "не стали на ноги" і не готові конкурувати на світовому ринку; послаблює конкуренцію на внутрішньому ринку, а отже, і стимули до вдосконалення виробництва.

2. Ембарго - це:

- a. повна або часткова відмова від економічних та торговельних зв'язків з виробниками чи постачальниками певної держави;

- b. ізоляція країни для зниження її економічного зростання та порушення сталості національного господарства шляхом заборони ввезення на територію країни важливих товарів:
- c. заборона експорту або імпорту окремих товарів та послуг у певну країну чи з неї.
- d. система заходів, що ґрунтується на внутрішньому законі держави і міжнародних актах, які застосовуються державою для захисту національної економіки країни від іноземної конкуренції, за допомогою тарифних та нетарифних інструментів.

3. Інтернаціоналізація - це:

- a. зближення національних економік шляхом посилення промислової співпраці та взаємозалежності міжнародного товарообороту, руху капіталів робочої сили між країнами
- b. формування внутрішньо-корпоративних міжнародних ринків, які охоплюють переважну частину світових потоків товарів, послуг, капіталу і робочої сили
- c. процес обміну товарами, послугами, капіталом та робочою силою, що виходить за межі державних кордонів

4. Субіндекс “Економічна глобалізація” у вимірі індексу

глобалізації Швейцарського економічного інституту - це:

- a. рівень світової ділової активності, торговельні потоки, інвестиції, умови торгівлі тощо;
- b. участь і активність країни у міжнародних організаціях, ратифікація міжнародних угод, представництво та інше
- c. міжнародні контакти, транскордонні грошові та інформаційні
- d. потоки, туризм, інформаційна інфраструктура

5. Решоринг представляє собою:

- a. процес, за допомогою якого компанії повертають виробництво своєї продукції до країн походження

-
- b. процес, коли транснаціональні компанії завжди шукають більш дешеву робочу силу, що змушує їх переносити виробництво в країни, що розвиваються
 - c. поглиблення нерівності соціально-економічного розвитку країн в глобальних масштабах;
 - d. удосконалення механізму розподілу ресурсів, підвищення ефективності їх використання на основі розвитку глобальної конкуренції
-

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ З ДИСЦИПЛІНИ (ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА)

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами й технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвивальні) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій», дискусія, експрес-конференція, кейс-технологія тощо);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відеопідтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів фахівців).

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ТА РЕСУРСИ

БАЗОВІ:

1. Національна економіка. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад : О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 937 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 80 с. – Назва з екрана.
<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47880>
2. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. – Миколаїв : Іліон, 2020. – 196 с.
3. Круш П. В. Національна економіка: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011.
4. Національна економіка [текст]: навч. посіб.: / За заг. ред. Носової О. В. — К.: Центр учбової літератури, 2013. — 512 с.
5. Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. за заг. ред. Л.С. Шевченко. — Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2011. — 182 с.
6. Мельникова В. І., Мельникова О. П., Сідлярук Т. В., Тур І. Ю., Шведова Г. М. Національна економіка. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 248 с.
7. Національна економіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедєва В. К. та ін.]; За ред. В. М. Тарасевича. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 280 с.

8. Заблоцький, Б. Ф. "Національна економіка: підручник." Львів: Новий світ-2000, 2010. — 582 с.
9. Національна економіка : Методичні вказівки до проведення практичних занять для студентів напряму підготовки 6.030503 "Міжнародна економіка" / Уклад.: Сакалош Т. В. — К. : ІВЦ "Політехніка", 2011. — 63 с.
10. Національна економіка: підручник для студ. вищих навч. закл. / [Круш П. В., Тульчинська С. О., Шашина М. В. та інші]. — К. : Каравела, 2008. — 416 с.
11. Гринів Л. С. Національна економіка. — Львів : Магнолія-2006, 2009. — 464 с.
12. Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: Навчальний посібник. — Одеса: ротапринт, 2012 р. — 315 с.

ДОПОМІЖНІ:

1. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
4. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство економіки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

7. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>
8. Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mspu.gov.ua/>
9. Міністерство енергетики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mre.kmu.gov.ua>
10. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mtot.gov.ua/>
11. Міністерство молоді та спорту України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://sport.gov.ua>
12. Міністерство цифрової трансформації України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://thedigital.gov.ua>
13. Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/>
14. Міністерство культури та інформаційної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/>
15. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/>
16. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua>
17. Міністерство інфраструктури України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua>
18. Міністерство оборони України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua>
19. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>

-
20. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
 21. Міністерство розвитку громад та територій України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>
 22. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.msp.gov.ua>
 23. Міністерство у справах ветеранів України <https://mva.gov.ua/ua>
 24. Міністерство юстиції України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>
 25. Національна бібліотека ім. Вернадського (електронний каталог наукової періодики) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/>

